IDA-TALLINNA KESKHAIGLA

AS Ida-Tallinna Keskhaigla
Ravi 18, 10138 Tallinn
Rg-kood 10822068
Tel 666 1900
E-post info@itk.ee
www.itk.ee

Miks on vaja veeniporti ja kuidas seda hooldada?

Infolehe eesmärk on aidata aru saada veenipordi ehk implanteeritava reservuaariga tsentraalveenikateetri paigaldamise eesmärgist ning mõista veenipordi hoolduse põhimõtteid.

Mis on veeniport?

Veeniport (vaata joonis 1) on olemuselt väike konteiner, mis paigaldatakse Teile kirurgilisel teel rindkerele naha alla ning mille küljest lähtuv veenikateeter on suunatud ülemisse õõnesveeni (tsentraalveeni). Kuna veeniport on siiratud naha alla, on see Teile peaaegu märkamatu ja võimaldab jätkata igapäevatoimingutega ning elada tavapärast aktiivset elu.

Joonis 1. Veeniport

Miks on veeniport vajalik?

Veeniporti kasutatakse ravimite või toitelahuste veenisiseseks manustamiseks, vereanalüüside võtmiseks, vereülekanneteks, hemodialüüsi (ureemiliste jääkainete eemaldamise protseduuri) tegemiseks. Veenipordi paigaldus on näidustatud pikaajalise ravi korral, kui

- on vajalik püsiv veenitee ravimite manustamiseks;
- veenikaudse ravi koormus perifeerse veenitee kaudu on liiga koormav (nt vähivastased ravimid);
- perifeersete veenide olukord on halb – veenid on haprad või veenide leidmine on raskendatud (nt suhkruhaiged, keemiaravipatsiendid).

Veenipordi paigaldamine võimaldab 1–3 aastat (või kauem, sõltuvalt meditsiinilistest probleemidest ja selle kasutusest) manustada ravimeid veeni ning teha teisi ülalpool mainitud protseduure.

Veenipordisüsteemi kasutuse vajalikkuse üle otsustab raviarst, kes suunab Teid ka veeniporti paigaldama. Samuti otsustab arst veenipordi eemaldamise, kui selleks tekib vajadus.

Kui Teile on paigaldatud veeniport ning Teile plaanitakse manustada ravimit või võtta Teilt vereanalüüs, paigaldatakse selleks veenipordile spetsiaalne nõel. Veenipordi nõel torgatakse läbi naha veenipordi sisse ja fikseeritakse plaastriga. Protseduur on peaaegu valutu, peenikese nõela olemasolu teeb toimingu kergesti talutavaks ning kaasneb kerge torketunne.

Mida peab teadma pordikateetri paigaldamisest?

Veenipordi paigaldamise eel selgitatakse Teile veenipordi paigaldamise vajalikkust, olemust ning selle protseduuriga kaasnevaid võimalikke riske ja tüsistusi. Teavitage raviarsti kõikidest ravimitest mida tarvitate. Juhul kui tarvitate verd vedeldavaid ravimeid, siis otsustab raviarst ravimite manustamise enne veenipordi paigaldamist, et vähendada veritsuse ohtu protseduuri ajal ning selle järel.

Protseduuri tegemiseks on vajalik Teie kirjalik nõusolek. Enne protseduuri tuleb Teil täita ja allkirjastada patsiendi nõusoleku vorm.

Veeniport asetatakse tavaliselt paikse tuimestusega, kuid seda võib teha ka üldnarkoosi all. Selle üle otsustab arst ning Teid teavitatakse sellest aegsasti. Erandkorras võib olla otsustatud paigaldada veeniport üldnarkoosi all: sel juhul ei tohi Te narkoositüsistuste vältimiseks süüa alates protseduurile eelneva päeva õhtust. Joomata tuleb olla vähemalt 6 tundi enne protseduuri. Paikse tuimestuse korral ei ole soovitatav süüa ja juua paar tundi enne protseduuri.

Veeniport paigaldatakse operatsioonitoas ning protseduur kestab pool tundi kuni üks tund. Pärast veenipordisüsteemi paigaldamist tehakse rindkerest röntgeniülesvõte, veendumaks, et kateeter asetseb õiges kohas (südame õõnesveeni ülemises osas).

Mida peab teadma operatsioonijärgsest perioodist?

Pärast operatsiooni võite esimesel ööpäeval tunda protseduuri piirkonnas haavavalu. Kui valu on häiriv, siis teavitage sellest arsti või õde, kes võib soovitada Teil vajaduse korral võtta valuvaigistit. Veenipordi paigalduspiirkonda võib tekkida ka verevalum, seejuures ei vaja nahaalune verevalum üldjuhul ravi ning paraneb iseeneslikult mõne päevaga.

Nii nagu iga haava puhul, on vaja haava pärast operatsiooni hooldada, kuni haav on paranenud. Haava hooldus ning sidumine toimub arsti või õe korralduse alusel.

Veenipordi esimese kasutuskorra otsustab arst. Tavaliselt oodatakse veenipordi paigaldamise järel mõni päev, kuid vajaduse korral võib veeniporti ka kohe kasutada.

Väga oluline on hinnata naha seisukorda veenipordi ümbruses, et ennetada probleemide tekkimist. Haava ümbruses ei tohi olla turset, punetust, valu, eritist ega nahatundlikkuse muutusi. Juhul kui Teil esineb eelmainitud nähte, andke sellest kohe teada arstile või õele.

Kuidas veeniporti hooldada?

Veenipordi maksimaalse kasutusaja tagamiseks on väga oluline veenipordi õige hooldus. Pikemate raviseansside vaheaegadel, kui veeniporti regulaarselt ei kasutata, tuleb seda teatud aja järel käia loputamas. See aitab vältida veenipordi ummistumist ja tagab veenipordi pikema töökorras püsimise. Veenipordi loputamise ajalise intervalli annab Teile teada õde, lähtudes Teile paigaldatud veenipordi eripärast ja veenipordi tootja hooldussoovitusest. Tavapäraselt tuleb ravitsüklite vahel veeniporti loputada 4–8 nädala tagant.

Naha seisundit pordi piirkonnas peab hoolikalt jälgima. Veenipordi piirkonna nahk tuleb hoida puhtana. Seda piirkonda võib pesta voolava vee all, kuid harja ega nuustikuga ei tohi seda hõõruda. Duši all, vannis ja saunas tohib käia, kuid kuumas leiliruumis ei ole soovitatav viibida. Pärast pesemist tuleb veenipordi piirkonna nahk kuivatada õrnalt rätikuga tupsutades. **Kui märkate põletikutunnuseid nagu valu, punetus, paistetus, eriti nõelatorke kohas, või muid muutusi veenipordi piirkonnas, siis andke sellest teada oma arstile või õele.**

Kui olete sattunud haiglasse või protseduurile, teavitage alati tervishoiutöötajaid veenipordi olemasolust.

Küsimuste korral ning lisateabe saamiseks pöörduge palun oma raviarsti või Ida-Tallinna Keskhaigla onkoloogia osakonna valveõe poole telefonil 606 7654.

ITK733

Käesolev infomaterjal on kooskõlastatud 01.01.2026. a